

[M. Sig Steffensen.]

graf, der begrænsede statens opgaver til de naturlige fællesopgaver og afskaffede den store statsadministration, som man alligevel ikke kan kontrollere.

§ 20 indeholder en regel, hvorefter der åbnes mulighed for, at myndighederne med folkets tilslutning gennem en folkeafstemning efter de i § 42 indeholdte regler kan afgive visse dele af vor suverænitæt. En sådan paragraf må det være naturligt at indsatte i grundloven, eftersom det simpelthen er påkrævet, at der åbnes muligheder for et mere udviklet internationalt samarbejde på det mellemfolkelige område. Den gældende grundlov giver ikke sådanne muligheder, og det er efter min mening absolut et fremskridt, at der i § 20 indføres bestemmelser, som giver adgang til en videre udvikling af det mellemfolkelige samarbejde.

Der har været en del diskussion om § 74 i grundlovsforslaget, den paragraf, der omhandler ejendomsretten. Under forhandlingerne i folketinget gjorde hr. Hans Pinstrup gældende, at medens det forhen var de enkelte rigsdagsmænd, der tog deres personlige stilling til lovforslagene, er det nu således, at de forskellige organisationer og sammenslutninger gør deres indflydelse stærkt gældende med hensyn til lovgivningen. Derfor henstillede hr. Hans Pinstrup indtrængende til landstinget, at det ved behandlingen af forslaget skabte større sikring af ejendomsretten, end der var skabt ved det foreliggende forslag. Heroverfor hævdede folketingsudvalgets ordfører, hr. Lorentzen — jeg beder om tilladelse til et enkelt citat —:

„Jeg tror ikke, at der er nogen, der evner at formulere det stærkere og fastere end med disse ord: „Ejendomsretten er ukrænkelig“. Det er derfor ikke ordene, der kræver en ændring, men muligvis vor mentalitet. Deres og min, for kun ved at kæmpe for en mentalitet, der kræver beskyttelse for naboens goder, kan ordene få det stærke indhold, som utvivlsomt har været tanken i 1849, og jeg tør ikke benægte, at sindet i nogen grad er løbet fra ordene, og til syvende og sidst er det sindet, der giver en paragraf indhold.“

Jeg er helt enig med udvalgets ordfører i disse betragtninger. Ordene, at ejendomsretten er ukrænkelig, er tydelige nok, men spørgsmålet er, hvad man forstår ved be-

grebet ejendomsretten. Det parti, jeg repræsenterer her i landstinget, knytter til begrebet ejendomsret også de naturlige menneskerettigheder og frihedsrettighederne; først når disse tre rettigheder kan forenes og gå op i en højere enhed, har man fundet frem til, hvad ejendomsret egentlig er.

Ejendomsret betyder efter min formening, at de enkelte borgere må have uindskrænket ejendomsret til deres egen person og til frugten af deres arbejde, kun begrænset af den måde, at alle andre borgere nyder en tilsvarende ret.

Man har hidtil fortolket ejendomsretten på den måde, at man til denne i det væsentlige kun har henregnet jord og faste værdier; det er en hel misforståelse af ejendomsrettens begreb, og den har da også ført os til en tilstand, hvor erhvervsfriheden bliver undergravet. Derfor kan ejendomsrettens ukrænkelighed ikke respekteres på anden måde end ved, at lovgivningen sikrer den enkelte borger hans naturlige menneskeret og afskaffer alle særfordele, monopoler og privilegier.

Retsforbundets repræsentanter i forfatningskommissionen foreslog da også indført en paragraf med bestemmelse om, at folkets ret til fædrelandets jord sikres ved lov. En sådan paragraf indført i grundloven kunne der ikke skabes tilslutning til i kommissionen, hvad vi måtte affinde os med.

I § 74, stk. 1, står der endvidere: „Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.“

I samme paragraf, stk. 3, bestemmes det, at spørgsmål om erstatningens størrelse kan indbringes for domstolene. Den ny bestemmelse, der her er indført, kan jeg fuldtud tiltræde, og jeg tror, den er påkrævet, for vi har jo konstateret i visse tilfælde, at det kniber med at efterkomme den nugældende grundlovs bestemmelser, hvorefter der også skal ydes fuld erstatning. I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at omtale et forhold fra min egn. Når jeg nævner det — det har også været fremdraget i det andet høje ting —, er det simpelthen, fordi det er et forhold, i hvilket vi mener der er sket stor uret; hele egnen er faktisk oprørt derover. Det drejer sig om beslaglæggelse af en gård til militære formål, og der blev fastsat en erstatningspris af